Aktuellt om individuell beredskap

anmäld av Tommy Jeppsson

TITEL:
Vem är du när Kriget kommer?
FÖRFATTARE:
David Bergman
FÖRLAG:
Natur & Kultur

LEDAMOTEN DAVID BERGMAN har skrivit en lika angelägen som aktuell bok. Dess aktualitet är lika stor här och nu som inför en ytterligt oviss framtid. Den angår och riktar sig till oss alla. Orsak till bokens höga grad av angelägenhet utgår ifrån att om individen ska kunna bidra till samhällets överlevnad och fortlevnad krävs förmågan att ta hand om sig själv.

Ett engagerat och tankeväckande förord är skrivet av Carl-Oskar Bohlin, minister för civilt försvar. Lika engagerat och i tillägg tankeväckande och kunskapsuppbyggande och därmed utbildande är de efterföljande kapitlen. Denne recensent hävdar att de kunskaper och insikter som förmedlas genom David Bergmans bok är sådana som vi är skyldiga att tillägna oss själva för att på individnivå klara de prövningar som uppstår samt bistå våra nära och kära när det mest oönskade inträffar.

En faktor är den hemberedskap som utgör en grund för samhällelig uthållighet och vars innebörd är att varje hushåll tillser att förnödenheter av olika slag finns tillgängliga för en definierad tidsperiod. För närvarande anger Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tidsramen en vecka. Tveklöst är denna form för praktisk individuell beredskap viktig. Än viktigare är dock varje människas mentala beredskap för det oväntade och oönskade.

Författaren påminner initialt läsaren om att flertalet samhällsfunktioner och yrken ska fortsätta att utövas vid höjd beredskap och krig. Detta med reservationen att samma samhällsfunktioner kommer att behöva verka under större och över tid varierande grad och art av påfrestningar. Boken är ingen manual där lämpliga situationsrelaterade åtgärder kan prickas av, utan fastmer ett stöd för egenreflektion. Således något som kan bidra till att bygga vars och ens inre beredskap, vilket får anses vara individens egenansvar, inte samhällets eller någon annans.

Det gamla ordspråket att ”var och en är sin lyckas smed” uppfattas av recensenten löpa som en röd tråd genom boken. Eller annorlunda formulerat – varje individs insikt om och beredskap för att det är sannolikt att något osannolikt ska inträffa. Individens beredskap utgör förutsättningen för att kun-

na ge stöd till sin omgivning och i förlängningen till samhället eftersom samhällets motståndsförmåga tar sin utgångspunkt i den enskilda människans beredskap för att möta svåra situationer och därefter förmåga att klara dessa.

Övertron på, eller snarare önsketänkande, att allt kommer att fortsätta som vanligt gör att vi underskattar graden av allvar i varningssignalerna. Vi vill i det längsta tro och hoppas att det inte ska hända här. Konsekvensen är att vi tenderar att vidta åtgärder för sent eller inte alls. I efterhand brukar vi inte ha särskilt stora problem med att förstå vad som har hänt. Inte sällan krävs råd och rekommendationer från myndigheter via nyhetssändningar och/eller via vänner innan aktiva åtgärder vidtas. Men, utan en mental beredskap och individens åtgärdsplan för att hantera när en svår situation faktiskt inträffar, höjs den mentala tröskeln för att kunna hantera den uppkomna situationen.

Samtidigt uppmuntras läsaren av budskapet i David Bergmans bok att vi människor ofta kommer ur en kris starkare än när vi nåddes av den. En viktig orsak till detta faktum är att vi tenderar att i svåra situationer hjälpa andra som har det svårare än vi själva har det. Stödet från andra människor skapar en grundläggande trygghet och säkerhet.

Förmågan att se livets utmaningar som begripliga och hanterbara bidrar starkt till att individen kan klara mycket svåra såväl fysiska som psykiska påfrestningar. Det är inget fel med att hoppas på det bästa samtidigt som det får anses vara mycket klokt att vara förberedd på det värsta. Det handlar om att ha förmågan att konfrontera verkligheten samtidigt som tron på att det ska kunna bli bättre bibehålls. För att kunna hantera denna verklighet rationellt är korrekt information av största betydelse, där en viktig erfarenhet är att det är skadligare att hålla inne med sakinformation än att vara rak och tydlig med det man vet.

Att vara väl förberedd innebär att vara beredd, vilket nås genom utbildning, övning och mental träning. David Bergmans bok hjälper oss med detta och är i den egenskapen rekommenderad folkbildning.

Recensenten är överstelöjtnant, ledamot av KKrVA och redaktör för dess Handlingar och Tidskrift.